

NYELVÉSZETI TÁRGYAK A TANÁRKÉPZÉSBEN

Zimányi Árpád

Nyelvészeti tantárgyaink rendszere az alap- és mesterképzésben

A 2000-es éveket felsőoktatásunk a nagy átalakulások idejeként éli meg. A többes szám indoka, hogy a Bologna rendszerű oktatásra való áttérés után nem sokkal ismét fölvetődött a változtatás igénye: a tanárképzésben visszatérés az úgynevezett osztatlan képzéshez. Időszerű feladat számunkra, hogy a közelmúlt eseményeit áttekintve összegezzük a tapasztalatokat, levonjuk a következtéseket, s mindezeket a gondolatokat, tanulságokat írásban rögzítve a jövő számára is megőrökítsük.

Mindenekelőtt tekintsük át az Eszterházy Károly Főiskola nyelvészeti tanszékeinek képzési kínálatát. Legnagyobb múlttal négyéves főiskolai magyar szakunk rendelkezett, amelynek sikeres befejeztével a végzetek magyar nyelv és irodalom szakos általános iskolai tanári diplomát kaptak. 2004-ben indulhatott meg az egyetemi szintű magyar szak lexikológia, lexikográfia szakiránnyal, s ez középiskolai tanári, illetőleg bölcsész oklevelet jelentett a végzeteknek. Tanszékeink és a magyar intézet hosszú és fáradságos munkája elismerésének, óriási előrelépésnek tarthattuk ezt a lehetőséget, amely jelentős szellemi befektetéssel országosan is egyedülálló produktumot hozott speciális szakirányunk tárgyai révén (l. 3. sz. melléklet). Mivel az akkreditációs határozat 2003 decemberében született, az első évben csupán pótmeghirdetés útján kerülhettek hozzánk hallgatók, ezért volt csekély az induló évfolyam létszáma (tíz fő). A következő évben viszont már kétszázötven hallgatóval dolgozhattunk (harminc fő), és ez tanszékeink, illetőleg a szak fejlődésével, kibontakozásával kecsegtetett.

Mindezek miatt számunkra a legkevésbé szerencsés időpontban kezdeményezte oktatási kormányzatunk az ún. bolognai folyamat megindítását. Alig fejeztük be egyetemi szintű magyar szakunk akkreditációs dokumentumainak elkészítését, 2004 közepén máris elkezdődött a BA-képzés tervezési folyamata. A képzési és

kimeneti követelmények (KKK) konzorciumi jelleggel készültek, melynek tagja volt minden hazai felsőoktatási intézmény nyelvészeti és irodalmi tanszékének vezetője, szám szerint tizenkét, magyar szakot működtető egyetem és főiskola képviselőjében. A következő évben a konszenzussal elfogadott KKK, illetőleg a szakalapítási dokumentum alapján már az egyes intézmények dolgozták ki saját szakindítási kérelmüket. Főiskolánkon a magyar alapszak 2005-ben akkreditáltott, és az új képzés 2006-ban indult meg. Ez azt jelenti, hogy a hagyományos főiskolai és egyetemi csoportjainkat utoljára 2005-ben indíthattuk, azóta kifutó jelleggel működnek, jelen sorok írásakor, 2011 februárjában még többtucatnyian nem végeztek régi tanítványaink közül. Különösen fájjalhatjuk, hogy a szakmai presztízst jelentő egyetemi képzésünk ilyen hamar kényszerű véget ért. Mai helyzetünk megértéséhez ezeket a bonyolult folyamatokat érdemes volt fölvezetni, hogy lássuk mozgásterünk határait.

A továbbiakban először alap-, majd mesterképzésünk szerkezetét, tantárgyi rendszerét vizsgáljuk. Az egyes szakokra vonatkozó előírásokat a képzési és kimeneti követelmények (KKK) elnevezésű dokumentum határozza meg. Az akkreditációs eljárásban igen aprólékosan azt vizsgálják, hogy ennek tartalmi és formai elemei teljes mértékben érvényesülnek-e az intézményi anyagban.

A magyar alapszak (BA) általános jellemzőit a következőképpen fogalmazza meg:

„A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a magyar és a világirodalom, valamint a magyar nyelv és általában a nyelvhasználat történetileg és szociológiai-lag változó formáiról, kialakulásának folyamatairól megbízható ismeretekkel rendelkeznek. Cél továbbá a nyelvi és irodalmi jelenségek értelmezéséhez szükséges alapvető eljárások megismertetése. A végzettek kellő mélységű elméleti ismeretekkel rendelkeznek a képzés második ciklusban történő folytatásához.”[1]

A túlságosan is általános célkitűzést bővebb kifejtés követi. Annak fényében érdemes átgondolkodni a leírtak érvényesülését – vagy inkább megvalósíthatóságát –, hogy a hagyományos négy-, illetve ötéves képzéshez képest az alapszak hároméves (hat féléves) időtartamot foglal magában. Mégsem jelenthetjük ki, hogy a főiskolai szinthez viszonyítva kevesebbet adna, mivel két párhuzamos szak helyett csupán egy szakból ad végzettséget. A kredit- és az óraszámot (a kontaktórák számát) tekintve a főiskolai és az egyetemi szint közé helyezhetjük. Mindazonáltal befejezetlen képzésről beszélhetünk, mivel nincs meggyőzően meghatározva, hogy a végzett hallgatók mit is kezdenek oklevelük birtokában – szakszerűbben fogalmazva: alacsony a munkaerő-piaci értékük. A kiforratlanságot, bizonytalanságot mutatja, hogy a KKK legutolsó változatáig a végzettség megnevezése *magyar alapszakos referens* volt (hasonlóan: *történelem alapszakos referens*, *angol alapszakos referens* stb.), majd a konzorciumi tárgyalásokon kívül utólag módosították, így lett – az ugyancsak megkérdőjelezhető – *bölcsész (magyar alapszakos bölcsész)*.

A képzési és kimeneti követelmények részletei:

„Az alapszakon birtokában a magyar alapszakon végzettek

képesek:

értelmezni a szóbeli és írásbeli kommunikáció nyelvi és irodalmi sajátosságait;

megszerzett ismereteik gyakorlati alkalmazása során szóban és írásban árnyaltan, választékosan megnyilatkozni;

az alapszak és a hozzá kapcsolódó választott szakirány tanulmányaira vonatkozó ismeretszerzés általános módjainak és annak fő kutatási módszereinek elsajátítására;

hatékonyan kommunikálni a magyar nyelv és irodalom, illetve a választott szakirány kérdéseiben a kor igényeinek megfelelően, önállóan véleményt alkotni idegen nyelven is, továbbá különböző szempontok szerint bemutatni információkat, érveket és elemzéseket;

alkalmasak:

megszerzett ismereteik birtokában a magyar nyelvvel és irodalommal, valamint egy-egy szakiránnyal összefüggő ismereteket igénylő munkakör betöltésére;

kulturális tevékenységhez kapcsolódó feladatkörök ellátására művelődési intézményekben, kutatóintézetekben, az államigazgatás és az önkormányzati igazgatás területén, továbbá anyanyelvileg jól felkészült szakembereket igénylő társadalmi szervezetekben;

általános humán tájékozottságot igénylő munkakörök betöltésére;

rendelkeznek:

a magyar nyelvhez és irodalomhoz, illetve a választott szakirány területéhez kapcsolódó problémák felismerési és kreatív kezelési képességével;

jó problémamegoldó és kommunikációs képességgel;

kritikai szemlélettel;

a választott alapszak iránti magas fokú motivációval és elkötelezettséggel.” [1]

A legutolsó megállapítás csupán ideális célnak tekinthető, a legnagyobb hiányérzetünk éppen a motivációval és az elkötelezettséggel kapcsolatos.

A KKK a következő tantárgyakat, ismeretköröket határozza meg:

- alapozó ismeretek (15–20 kredit): filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret, bevezetés az irodalomtudományba, bevezetés a nyelvtudományba, irodalomtudományi proszeminárium, nyelvészeti filológia szeminárium;

- általános szakterületi ismeretek (90–110 kredit): világirodalom, régi magyarországi irodalom, klasszikus magyar irodalom, modern magyar irodalom, irodalomelmélet; fonetika, leíró magyar nyelvtan, nyelvtörténet, finnugrisztika, nyelv és társadalom, kommunikáció szóban és írásban, helyesírás, jelentéstan, szövegtan, stilisztika.

Az iméntiekhez társul 10 kredit szabadon választható tárgy, valamint 50 kredit értékben szakirány vagy a tanári mesterképzés esetén kötelezően választandó második szak modulja (minor). Nyelvtudomány szakirányunkat (1. 1. sz. melléklet) egyáltalán nem tudtuk megindítani, ez az ún. diszciplináris – tehát nem tanári – mesterképzés előkészítője, és ilyen hallgatók nagyobb számban az egyetemeken összpontosulnak. Működtetnünk kellett viszont ügyvitel szakirányunkat. Mivel a magyar alapszak nem adott lezárt, befejezett végzettséget, a KKK szerint lehetővé kellett tenni a munkaerőpiacon hasznosítható szakképzettség megszerzését, a magyar szakhoz az ügyvitel szakirány formájában. Az 1. sz. mellékletben közölt tanegységlistából kitűnik, hogy a magyar intézet szakmai kompetenciájától idegen tárgyakat foglal magában, ezért más tanszékek oktatóinak bevonásával, jelentős szervezőmunkával, többletenergiával tudtuk teljesíteni ezt a kötelezettségünket.

A nehézségek ellenére nyelvészeti tárgyainkban sikerült megőrizni négyéves képzésünk főbb jellemzőit. Megkerülhetetlen alapnak tekintjük a hangtant követően a leíró nyelvészetet (szófajtan-alaktan, szószerkezettan-mondattan egy-egy óra előadás, két-két óra gyakorlat), majd a szövegtant. Hosszú vitákat követően a korábbiaktól eltérően nem tartottuk meg a tárgyak előfeltételezését, emiatt tehát tanulmányaikban nem akadnak meg a hallgatók. A másik jelentős különbség – igaz, ez a bölcsész terület sajátja, nem pusztán a magyar szaké –, hogy nincs szigorlat. Hiányát a záróvizsga követelményszintjének emelésével próbáljuk kompenzálni. A leíró nyelvészet tárgyainak és a szövegtannak az óraszama a korábbi heti négy-négy helyett három-három, megmaradt a kétórás gyakorlat, az előadás viszont heti egy óra. Nagyobb mértékű az óraszámcsökkenés a nyelvtörténet tárgykörében: a két féléves heti négy-négy óras stúdium helyett az egyik félévben heti három (egy előadás, két gyakorlat), a következő félévben egyórás előadást terveztünk. A kieső óraszámot a *Nyelvemlékek elemzése* című szabadon választható tárggyal igyekszünk pótolni, legalábbis részlegesen. Azzal az indokkal csökkentettük a kötelező nyelvtörténet óraszámát, hogy a mesterképzésben több lehetőségük lesz a hallgatóknak elmélyedni ennek a területnek a részleteiben. Itt kell megjegyezni, hogy az alapképzés konzorciumi tervezésekor semmit sem tudtunk a mesterképzés követelményeiről, emiatt nem kezelhettük egységben az alap- és a mesterképzés tantárgyi szerkezetét. S hogy még érdekesebb legyen a kép: a mesterképzés KKK-jának készítésébe már nem vonták bele a

magyar tanszékek vezetőit, tehát a szakma e részének mellőzésével alakult ki a követelményrendszer.

Folytatva az alapképzés tárgyainak elemzését, négyéves főiskolai tantárgyainkhoz képest új A kommunikációelmélet alapjai, az Információ és társadalom (mindkettő az alapozó ismeretkör része), mindenkinek kötelező a Retorika, a Szociolingvisztika és a Dialektológia (az utóbbi kettő a nyelv és társadalom ismeretkörén belül). Szabadon választható ajánlatunkon belül a Kutatásmódszertan a szakdolgozat készítését segíti elő, de szerepet kap számos további szakterület: Stílustörténet, Helyesírás-történet, Az uráli népek története és műveltsége, Névтан, Szemiotika, Frazeológia, Számítógépes nyelvészet, Nyelvpolitika.

A tanegységlista bonyolult táblázatából látható, hogy a kötelező irodalomtörténeti tárgyak közül 18 kreditnyit, azaz kilenc tantárgyat a szabadon választható listából kell fölvenniük (konzorciumi döntés alapján). Ennek kompenzálásaként arra hívjuk fel hallgatóink figyelmét, hogy a tanegységlista legvégén közölt tíz kredit értékű szabadon választható tárgyat elsősorban a nyelvészeti kínálatból válasszák, tehát ne arányosan, megosztva az irodalom és a nyelvészet között. Ily módon sikerül elérni, hogy hallgatóink optimális esetben öt nyelvészeti tárgyat teljesítenek szabadon választható kínálatunkból.

A mesterképzés (MA) sajátos rendszerében a magyartanári végzettség szakképzettségnek minősül, maga a szak pedig a „tanári szak”. Így követelményeink a tanári szak KKK-ján belül jelennek meg, nem pedig önállóan. A nyelvészeti tárgyak négy ismeretkört foglalnak magukban, a hivatalos dokumentum szerint a következőképpen:

„Kultúra, társadalom és nyelv összefüggései. A világ nyelvi, kulturális képe. A nyelv, a nyelvhasználat és a társadalom összefüggése, a nyelvi tervezés és a nyelvi politika, a nyelv és a kulturális identitás összefüggései, az interkulturális kommunikáció alapfogalmai. Szemiotikai keretek. A nyelv társadalmi és területi változatai, a nyelvváltozatok leírása, nyelvföldrajz, kisebbségi nyelvhasználat, nyelvünk az EU-ban.

Nyelvtörténeti ismeretek. A történeti-összehasonlító nyelvészet elméleti és kutatás-módszertani alapjai. A nyelvi változás általános törvényei, irányai. A nyelvrokonság bizonyítékai, a magyar nyelvtörténet forrásai, korszakai, a nyelvi standardizáció folyamata, a nyelvi szinteknek megfelelően a magyar nyelv rendszerének alakulástörténete, nyelvemlékek elemzése.

A magyar nyelv leírása. Hangtani, alaktani, mondattani, jelentéstani ismeretek. A magyar nyelv leírásának legfontosabb irányzatai és módszerei: a klasszikus, a transzformációs generatív, a funkcionális és a kognitív grammatika elemzésmódjai. A nyelvi szintek rendszernyelvészeti leírása. A korpusznyelvészeti elemzés megközelítésmódjai. Nyelvtipológiai és kontrasztív nyelvészeti kitekintés.

Beszédelmélet és szövegkutatás. Kommunikációtan, szövegtan, stilisztika, retorika és pragmatika. A verbális és nonverbális kommunikáció kutatásának alapkérdései. A kommunikációs stratégiák, a kommunikációs folyamat (tervezéstől

az interpretációig), a szövegtípusok és a stílusváltozatok kapcsolata. Írott és beszélt szövegek elemzésének elmélete és gyakorlata. Az iskolai kommunikáció sajátosságai. Tárgyalási stílusok és tárgyalási technikák.” [2]

A részleteket is tekintve, a címszavas leírás valóban egyetemi szintű, meglehetősen széles körű tudásanyagot takar, némileg szerkesztetlen formában. Figyelembe véve a kredit- és óraszámot, teljesítése lehetetlen: a teljes idejű, öt féléves képzés 40 kreditet tartalmaz, belőle 12 módszertani, 28 diszciplináris. Ez a 28 kredit oszlik meg fele-fele arányban a nyelvészet és az irodalomtudomány között. A nyelvészetre öt tantárgy jut, heti két-két órában. A 40 kredites tanegységlista mellett létezik azonban 30 kredites is azok számára, akik kiegészítő képzésben vesznek részt, számukra a Beszédelmélet és szövegkutatás tárgyat nem tudjuk kötelezővé tenni. A diszciplináris tárgyak után következzenek a szakmódszertani ismeretek:

„Az anyanyelvi nevelés módszertana. Az anyanyelvi nevelés története, cél- és feladatrendszere, alapelvei. A tanulói nyelvfejlődés 6–18 éves korig. Az anyanyelvi nevelés módszerei, munkaformái, gyakorlattípusai és taneszközei. Az anyanyelvi nevelés tervezése. Motiváció, ellenőrzés és értékelés az anyanyelvi órán. Anyanyelvi kísérlet (mikrotanítás), iskolai hospitálás, óraelemzés. A tömegkommunikáció és a számítógép szerepe az anyanyelvi nevelésben. Az anyanyelvi nevelés és más műveltségi területek kapcsolata.

Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése. A szövegértés, a szövegelemzés, a szövegalkotás, a szókincs, a stílusérzék, a nyelvhelyesség, a helyesírás, a beszédkultúra, a tanulási képesség fejlesztésének módszerei; a helyesírás, az érvelés tanítása. A készség- és képességfejlesztés speciális eljárásai: felzárkóztatás és tehetséggondozás.

A *magyar nyelv* című tantárgy művelődési anyaga. A funkcionális szemléletű anyanyelvtanítás. A magyar nyelvi ismeretek: a grammatikai, a kommunikációs, a szociolingvisztikai, a jelentéstani, a szövegtani, a stilisztikai, a nyelvtörténeti, az általános nyelvészeti ismeretek tanításának speciális eljárásai. Anyanyelvi nevelés a tanórán kívül.” [2]

A mesterképzés tárgyaiban arra törekszünk, hogy az alapszakhoz képest magasabb szintű, szintetizáló feldolgozásmódot nyújtsunk. Az említett óraszámokban érthető módon másra nem is lehet gondolni, bár eredményesen kiaknázhatók az újabb módszertani fogások, korszerű tanulási módok (önálló ismeretszerzés, kutatás, projektmunka, kooperatív tanulás stb.).

Kitekintés

Alap- és mesterképzésünk rendszere a pedagógusképzésben már nem csupán bevezetésétől kezdve, hanem a tervezés időszakától folyamatosan szakmai és politikai viták homlokterében állt. 2010 után megkezdődött az úgynevezett osztatlan tanárképzésre való átállás előkészítése. Az osztatlan képzés azt jelenti, a

BA-MA rendszerű oktatás előtti formához hasonlóan ismét egyciklusú folyamat: négyéves főiskolai szintű és ötéves egyetemi szintű tanárképzés, mindkettő egy-éves külső gyakorlattal (tehát 4 + 1 és 5 + 1 év, záróvizsga a gyakorlóév után). Az egyciklusosság mellett a másik igen lényeges változás, hogy a pedagógiai, pszichológiai és módszertani tárgyak már az első félévtől kezdve folyamatosan teljesítendőek, tehát nem a képzés második felében jelennek meg. Könyvünk szerkesztési munkálatainak befejezése után készültek el a képzési és kimeneti követelmények (a KKK-k), és ezek alapján állítottuk össze új tanegységlistánkat (mintatantervünket), pontosabban egyelőre még csak annak tervezetét, amelyet a 4. sz. melléklet tartalmaz. A tantárgyakat jórészt a BA- és az MA-képzésekből kellett átvennünk, rendezésük, sorrendjük azokban – különösen a nyelvészeti tárgyaké – szerencsésebb eloszlású.

Források

- [1] Alapképzési és hitéleti szakok képzési és kimeneti követelményei. 37–9.
www.nefmi.gov.hu
- [2] A tanári szakképzettségek képzési és kimeneti követelményei. 16–8.
www.nefmi.gov.hu

Mellékletek

1. sz. melléklet: magyar nyelv és irodalom alapszak (BA)

A tantárgy neve	Félév és óraszám						A számonkérési- pusa	Kredit
	1	2	3	4	5	6		
Közös alapoó ismeretek								
Nem szakterületi alapoó ismeretek								
Filozófiatörténet	30						kollokvium	2
A kommunikációelmélet alapjai	30	--	--	->			kollokvium	3
Információ és társadalom	30	--	--	->			kollokvium	2
Általános esztétika	30	--	--	->			kollokvium	2
Szakterületi alapoó ismeretek								
Bevezetés az irodalomtudományba	30						kollokvium	2
Irodalmi prozeminárium	30						gyakorlati jegy	2
Bevezetés a nyelvtudományba	30						kollokvium	2
Nyelvészeti filológia szeminárium	30						gyakorlati jegy	2
Közös alapoó ismeretek összesen:								17
Általános szakterületi ismeretek								
Az antikvítás irodalma		30					kollokvium	2
Régi magyar irodalomtörténet (a XVI. sz. végéig)		15					kollokvium	2
Régi magyar irodalomtörténet (XVII–XVIII. sz.)		15					kollokvium	2
Régi magyar irodalom szem.		30					gyakorlati jegy	2
Az irodalomtudomány története I.		15					kollokvium	2
Fonetika		30					gyakorlati jegy	3
Helyesírás		30					gyakorlati jegy	2
Retorika		30					gyakorlati jegy	2
Jelentéstan		30					kollokvium	3
Magyar irodalomtörténet (XIX. sz. 1. fele)			30				kollokvium	2

Magyar irodalomtörténet szem. (XIX. sz.)		30	->			gyakorlati jegy	2	
Az irodalomtudomány története II.		15				kollokvium	2	
Világirodalom (a XVII. sz. végéig) (vagy) Világirodalom (XVIII–XIX. sz.)		30				kollokvium	2	
Szófajtan, alaktan		30				gyakorlati jegy	3	
Szófajtan, alaktan ea.		15				kollokvium	2	
Szociolingvisztika		30				kollokvium	3	
Magyar irodalomtörténet (XIX. sz. 2. fele)			30			kollokvium	2	
Az irodalomtudomány története szem.			30			gyakorlati jegy	2	
Szószerkezetan, mondattan			30			gyakorlati jegy	3	
Szószerkezetan, mondattan			15			kollokvium	2	
Dialektológia speciálkollégium			15			kollokvium	2	
Uralisztika			30			kollokvium	3	
Magyar irodalomtörténet (XX. sz. 1. fele)				30		kollokvium	2	
Magyar irodalomtörténet szem. (XX. sz. 1. v. 2. fele)				30	->	gyakorlati jegy	2	
Világirodalom (XX. sz. 1. v. 2. fele)				30		kollokvium	2	
Szövegtan				30		gyakorlati jegy	3	
Szövegtan ea.				15		kollokvium	2	
Stilisztika				30		gyakorlati jegy	2	
Nyelvtörténet I. ea.				15		kollokvium	2	
Magyar irodalomtörténet (XX. sz. 2. fele)					30	kollokvium	2	
Nyelvtörténet II. ea.					15	kollokvium	2	
Nyelvtörténet					30	gyakorlati jegy	3	
Szabadon választható ismeretek irodalomtudományból							18	
Szabadon választható tanegységek								
Régi magyar irodalom szem.		30	--	--	--	->	gyakorlati jegy	2
Határon túli magyar		30	--	--	--	->	kollokvium	2

irodalom I.								
Stílus- és poétikatörténet		30	--	--	--	->	kollokvium	2
Erdélyi magyar líra		30	--	--	--	->	kollokvium	2
Műelemző szeminárium		30	--	--	--	->	gyakorlati jegy	2
Világirodalom szem.		30	--	--	--	->	gyakorlati jegy	2
Keresztény régiség kultúrája		15	--	--	--	->	kollokvium	2
Kortárs magyar irodalom				30	--	->	kollokvium	2
Az irodalomtudomány újabb irányzatai				30	--	->	kollokvium	2
Az irodalomtudomány újabb irányzatai szem.				30	--	->	gyakorlati jegy	2
Irodalom és társművészetek				15	--	->	kollokvium	2
Magyar irodalomtörténet szem. (XX. sz. 1. v. 2. fele)					30	->	gyakorlati jegy	2
Világirodalom (XX. sz. 1. v. 2. fele)					30	->	kollokvium	2
Nyelvi norma, nyelvpolitika		30	--	--	--	->	gyakorlati jegy	2
Magyar stílustörténet		30	--	--	--	->	kollokvium	2
Helyesírás-történet		30	--	--	--	->	kollokvium	2
A tulajdonnevek helyesírási kérdései		30	--	--	--	->	gyakorlati jegy	2
Lexikológia		30	--	--	--	->	kollokvium	2
Névtan		30	--	--	--	->	kollokvium	2
Frazeológia		30	--	--	--	->	gyakorlati jegy	2
Bevezetés a szemiotikába		30	--	--	--	->	kollokvium	2
Számítógépes nyelvészet		30	--	--	--	->	gyakorlati jegy	2
Az uráli népek története és műveltsége				30	--	->	gyakorlati jegy	2
Kutatásmódszertan					30	->	gyakorlati jegy	2
Nyelvemlékek elemzése					30	->	gyakorlati jegy	2
Szakterületi ismeretek összesen:								96
Szabadon választható alapszakos tárgyak:								10
Szakedolgozat:								4
Összesen:								120

Ügyvitel szakirány

Tantárgy neve	Félév és óraszám						Számonkérés típusa	Kredit
	1	2	3	4	5	6		
Infokommunikáció			30				gyakorlati jegy	2
Karrierépítés			30				kollokvium	3
Ügyviteli és irodaszervezési ismeretek és gyakorlatok			60				gyakorlati jegy	5
Kommunikációelmélet alapjai			30				gyakorlati jegy	2
Digitális szövegfeldolgozás				30			gyakorlati jegy	2
Ügyviteli alkalmazások				60			gyakorlati jegy	3
Hivatali levelezés				30			kollokvium	3
Tárgyalástechnika és konfliktuskezelés				30			kollokvium	2
Adatbázis-kezelés					60		gyakorlati jegy	3
Vezetési és szervezési alapismeretek					60		kollokvium	5
Idegen nyelvi írásbeli kommunikáció					30		gyakorlati jegy	2
Rendezvényszervezés					30		gyakorlati jegy	2
Számítógépes hálózatok						30	kollokvium	2
Projektmenedzsment						15	kollokvium	2
Projektmenedzsment						45	gyakorlati jegy	3
Elektronikus publikálás						60	gyakorlati jegy	6
Médiумismeret						30	gyakorlati jegy	3
Szakmai tárgyak:								50
Kötelező pedagógiai-pszichológiai alapozó:								10
Összesen:								60

Nyelvtudomány szakterületi specializáció

Tantárgy neve	Félév és óraszám						Számonkérés típusa	Kredit
	1	2	3	4	5	6		
A nyelvtudomány története			30				kollokvium	4
Helyesírás-történet			30				kollokvium	4
Lexikológia			30				kollokvium	4
Nyelvjárási szövegek lejegyzése				30			gyakorlati jegy	3
Frazeológia				30			gyakorlati jegy	3
A finn mint finnugor nyelv				30			gyakorlati jegy	3
Magyar stílustörténet					30		kollokvium	4
Nyelvemlékek					30		gyakorlati jegy	3
Névtan					30		kollokvium	4
Bevezetés a szemiotikába					30		kollokvium	4
A kontrasztív nyelvészet alapjai						30	kollokvium	4
Valenciaelméletek						30	kollokvium	4
A strukturális mondat-tan alapjai						30	kollokvium	4
Számítógépes nyelvészet						30	gyakorlati jegy	3
Összesen:								51

2. sz. melléklet: öt féléves magyartanári mesterképzés

A tanegység		Köv.	Heti tanóra	előfeltétel	Kredit	Ajánlott félév
kódja	Neve					
NMB_MA115G2	Tudásbázisok alkalmazása a magyartanításban	G	2		2	1
NMB_MA114G3	Szövegolvasás, interpretáció	G	2		3	1
NMB_MA106K2	Az irodalom és a társzművészetek medialitása	K	2		2	1
NMB_MA113K2	Nyelv, kultúra, társadalom	K	2		2	1
NMB_MA110G2	Irodalmi komparatiztika	G	2		2	2
NMB_MA112K2	Műfaj- és eszmetörténet	K	2		2	2
NMB_MA119K2	A magyar nyelv tanítása	K	1		2	2
NBM_MA118K1	A magyar irodalom tanítása	K	1		1	2
NMB_MA105G2	Az anyanyelvi nevelés módszertana	G	2		2	2
NMB_MA103G2	A nyelvi szintek grammatikája	G	2		2	2
NMB_MA104G3	A nyelvelírás újabb irányzatai	G	2		3	3
NMB_MA102G3	A magyar nyelvtörténet korszakai és forrásai	G	2		3	3
NMB_MA108G2	Az irodalomtanítás módszertana	G	2		2	3
NMB_MA107G2	Az irodalom nyelvisége	G	2		2	3
NMB_MA111G3	Kortárs irodalom	G	2		3	4
NMB_MA109K2	Beszédelmélet és szövegkutatás	K	2		2	4
NMB_MA199G3	Iskolai gyakorlat	G	2		3	4
Szabadon választható tárgy					2	2
NMB_MA200S0	Zárószigorlat	Sz	0		0	4
Összesen					40	
Szabadon választható tárgyak						
NMB_MA116G2	Gyermek- és ifjúsági irodalom	G	2		2	2
NMB_MA117G2	Helyesírás-tanításunk pedagógiája	G	2		2	2

3. sz. melléklet: lexikológia, lexikográfia szakirány (hagyományos egyetemi képzés)

A tanegység neve	tef.	Heti tan- óra	Kredit
Szófaji kérdések a lexikonban	Gy	2	2
Lexikonelmélet	K	2	2
Lexikográfiai minősítések	Gy	2	2
Jelentéshálózatok a lexikonban	K	2	2
Metaforarendszerek	K	2	2
Lexikográfiatörténet és lexikontipológia	K	2	2
Történeti jelentéstan	K	2	2
Szójelentés és kontextus	K	2	2
Számítógépes szótárkészítés	Gy	2	2
Szótárelemzés és –készítés	Gy	2	2
Összesen:		20	20

4. sz. melléklet: magyartanár (osztatlan képzés 2013 szeptemberétől) – tervezet

I. félév

	Köv.	Óra	Kredit
Bevezetés az irodalomtudományba	K	2	2
Irodalmi proszeminárium	G	2	2
Régi magyar irodalomtörténet (XVI. század végéig)	K	1	2
Bevezetés a nyelvtudományba	K	2	2
Nyelvészeti filológia szeminárium	G	2	2

II. félév

Az antikvitás irodalma	K	2	2
Régi magyar irodalomtörténet (XVII–XVIII. sz.)	K	1	2
Irodalomtörténet szeminárium I.	G	2	2
Az irodalomtudomány története	K	2	2
Szófajtan, alaktan ea.	K	1	2
Szófajtan, alaktan gy.	G	2	3

III. félév

Magyar irodalomtörténet (XIX. sz. 1. fele)	K	2	2
Világirodalom (XVII. sz. végéig)	K	2	2
Szószerkezettan, mondattan ea.	K	1	2
Szószerkezettan, mondattan gy.	G	2	3
Bevezetés a kommunikációelméletbe	K	2	3

IV. félév

Magyar irodalomtörténet (XIX. sz. 2. fele)	K	2	2
Világirodalom (XVIII–XIX. században)	K	2	2
Műelemző szeminárium	G	2	2
Szövegtan gy.	G	2	3
Jelentéstan	K	2	3

V. félév

Magyar irodalomtörténet (XX. sz. 1. fele)	K	2	2
Világirodalom (XX. sz. 1. fele)	K	2	2
Határon túli magyar irodalom	K	2	2
Nyelvtörténet I. ea.	K	2	2
Szociolingvisztika	K	2	2

VI. félév

Magyar irodalomtörténet (XX. sz. 2. fele)	K	2	2
Világirodalom (XX. sz. 2. fele)	K	2	2
Irodalomtörténet szeminárium II.	G	2	2
Nyelvtörténet II. ea.	K	1	2
Nyelvtörténet gy.	G	2	3
Az uráli népek története és műveltsége	G	2	2

VII. félév

Szövegolvasás, interpretáció	G	2	2
Az irodalom és a társművészetek medialitása	K	2	2
Stilisztika	G	2	2
Szövegértés, szövegalkotás	G	2	2

VIII. félév

Műfaj- és eszmetörténet	K	2	2
Kortárs irodalom	G	2	2
Alkalmazott nyelvészet	G	2	2
Retorika I.	G	2	2

Szabadon választható tárgyak

Uralisztika	K	2	3
Nyelvi norma, nyelvpolitika	G	2	2
Számítógépes nyelvészet	G	2	2
Dialektológia speciálkollégium	K	1	2

Kritériumkövetelmény

Tanári kommunikáció	G	2	0
Szóbeli és írásbeli kommunikáció	G	2	0